

Пріоритетні напрями управління в забезпеченні конкурентоспроможності підприємств

Оксана Кириченко

*доктор економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323*

Впровадження сучасних систем управління в першу чергу пов'язується з перебудовою саме управлінських систем таких підприємств, зростання їх конкурентоспроможності та їх підготовкою до виходу з достатньо комфортного сприятливого середовища внутрішнього ринку в відкрите ринкове середовище де їм доведеться конкурувати з більш потужними та краще технологічно оснащеними конкурентами.

Важливим є приведення у відповідність, упорядкування або реорганізація організаційної структури підприємства та його структурних підрозділів. Як правило, в моделі традиційного підприємства такі підрозділи є також традиційними та визначеними, а сама структура є лінійною, функціональною чи лінійно-функціональною. Отже в структурі яка сформована на підприємстві має чітко простежуватися по-перше взаємозв'язок вищого та нижнього рівнів управління, а по-друге взаємозв'язки між окремими структурними підрозділами та виконавцями.

Крім цього доцільним є перегляд відповідності, кількості працівників та структурних підрозділів з метою уникнення дублювання функцій між окремими працівниками чи підрозділами. В інтегрованій управлінській системі управлінські рішення середнього та операційного рівнів управління зводять до чітких дій в межах наданих інструкції та повноважень, фактично вони майже автоматизуються перетворюючись на постійні системні бізнес-процеси та функції і в цьому є їх значна перевага, адже таким чином їх можна до певної міри стандартизувати та уніфікувати а отже зменшити кількість помилок в прийнятті поточних тактичних управлінських рішень. Щодо стратегічного рівня управління та прийняття рішень на цьому рівні вони мають прийматися на основі достатньо зібраної та опрацьованої інформації.

Важливого значення в удосконаленні розбудові системи управління підприємством, забезпеченні зростання якості та конкурентоспроможності продукції за внутрішніх та зовнішніх ринках набуває управління інформацією, інформаційним забезпечення підприємства. Таке управління може бути реалізоване з впровадження інтегрованих інформаційних систем, що дають можливість накопичити та використовувати значні масиви інформації – бази даних підприємства та ефективно управляти цими базами.

Досліджуючи аспекти управління виробництвом слід зупинитися на декількох важливих фактах. Так, з метою зростання якості процесів виробництва та зростання якості та конкурентоспроможності підприємства необхідним є

забезпечення високого рівня ефективності та відповідності потребам та вимогам замовників [7]. Операційні системи підприємств повинні мати багатоваріантний тип систем з наявністю від декількох до багатьох альтернативних комбінацій вхідних ресурсів та декількох альтернатив основних технологій виробництва. Це дає можливість підприємству мати таку виробничу гнучкість та можливість виготовляти за замовленням той обсяг різного асортименту продукції який буде замовлено з різною кількістю виробів кожного виду. Можливість використання різних технологій виробництва комбінування як кількості так і видів операцій які при цьому виконуються забезпечує підприємствам необхідну гнучкість, адаптованість операційної системи підприємства яка незважаючи на відсутність власних інноваційних баз розробок досить часто здатна (за отриманими кресленнями, технологічними картами) здійснювати процеси виробництва інноваційної нової продукції [8]. Таким чином, наявність багатоваріантних типів операційної системи забезпечує підприємству значні конкурентні переваги та підвищує рівень якості продукції. Проте слід зазначити, що для підприємств які активно виходять на міжнародні економічні ринки та потребують зростання конкурентоспроможності саме виробництво, гнучкість та технологічний принцип побудови його операційної системи є ключовою умовою ефективності функціонування підприємства, зростання якості та конкурентоспроможності продукції.

В управлінні виробництвом, виробничими процесами принципово необхідним для підприємств є впровадження контролю якості процесів виробництва та продукції, автоматизація процесів виробництва, а також як вже зазначалося розбудова багатоваріантних операційних систем виробництва здатних використовувати різну сировину, застосовувати різні технології виробництва та за необхідності комбінувати їх [9]. В діяльності сучасних виробничих підприємств головна увага зосереджена саме на виробництві його технологічності гнучкості та можливостях.

За напрямом збуту головним трендом управління є переговорні позиції підприємства та наявність кадрових ресурсів - висококваліфікованих фахівців з міжнародної економічної сфери здатних здійснювати активну зовнішньоекономічну діяльність. Тому основою збуту є пошук потенційних замовників, підприємств відповідних галузей, пряма взаємодія з замовниками, знаходження точок реалізації спільних інтересів та підписання договорів контрактів, після чого з точки зору управління має здійснюватися виробництво продукції та організація відповідних бізнес процесів діяльності підприємства. Таким чином підприємства приймають участь у глобальних ланцюгах постачання, міжнародній економічній діяльності як постачальники готової продукції чи окремих комплектуючих та виробів.

Узагальнюючи зазначимо, що розбудова ефективної системи менеджменту потребує впровадження комплексу етапів та заходів зданих забезпечити значні системні та структурні зміни які дадуть можливість забезпечення зростання якості управління та міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Впровадження, розбудова удосконаленої системи управління підприємством здатна забезпечити постійність, стабільність обсягів виробництва, наявність гарантованого збуту, адже вся продукція вироблятиметься партіями під замовлення, низький рівень постійних управлінських витрат, витрат на реалізацію та збут продукції, зростання рівня якості та кваліфікації роботи персоналу, доступу до сучасних технологій виробництва та трансферу технологій, можливість участі у глобальних ланцюгах постачання, потенційні можливості зростання обсягів виробництва відповідно до зростання обсягів збуту продукції на внутрішньому та міжнародному ринках.

Ключові слова: конкурентоспроможність; системи управління; якість; управління якістю; міжнародна діяльність підприємств.

Список використаних джерел

1. Гесць В. Ліберально-демократичні засади: курс на модернізацію України. *Економіка України*. 2010. № 3. С. 4-20.
2. Капітанець Ю. Інвестиційне забезпечення фермерських господарств. *Інноваційна економіка*. 2010. №5. С. 141-144.
3. Кизим М. О., Феденко Г. М. Теорія та практика оцінки пріоритетності та результативності державних цільових програм в Україні. *Бізнес Інформ*. 2012. № 12. С. 6-13.
4. Кисіль М. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного виробництва та сільських територій. *Менеджмент*. 2009. №11. С. 225-230.
5. Кириченко О.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2021. 368 с.
6. Кириченко О. С. Концептуальні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення процесів розвитку промисловості. *Науковий погляд: економіка та управління*. Дніпро, 2019. № 2 (64). С. 28-34.